

Renovació amb 'R' de

El mateix dia que Eduardo Zaplana era investit president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma posava proa a Madrid en ser l'escollit per Felipe González per a substituir Jerónimo Saavedra al capdavant del Ministeri d'Administracions Públiques. El secretari general dels socialistes valencians no va passar ni vint-i-quatre hores en l'oposició a les Corts valencianes. Tampoc no va lliurar el Palau de la Generalitat al seu opositor; ni ix en les fotos del canvi de poders entre el consell socialista i el popular; ni... Ha estat el vice-secretari general del PSPV, portaveu del consell i xent socialista i de l'executiva nacional, Joan Romero, qui ha hagut de fer el "paperot". No debades Romero és l'home que més rellevància ha agafat dins del partit des del 7è Congrés de Xest, celebrat l'abril de 1994 i en qui ha recaigut la tasca —poca broma— de renovar el PSPV. Una renovació encara poc definida, però que compta ja amb alguns conceptes teòrics. Són aquests. Per ordre alfabètic.

Fer d'oposició. Per als socialistes valencians s'obre, ara, un escenari completament diferent,

Joan Lerma sap aprofitar el bon vent i emproar destinacions que li són favorables; per això, és ministre d'Administracions Públiques. Per això mateix també, la renovació del PSPV és avui un gran interrogant.

que els posarà a prova en termes de cultura política. "La nostra cultura és d'una oposició en dictadura, pràcticament. I ara es necessita una oposició en democràcia. Però nosaltres tenim un enorme avantatge: tenim un nivell de coneixement extraordinari en termes de formació de quadres i d'experiència de govern. De manera que es pot fer una esplèndida oposició constructiva, amb molta prudència, per tal de treballar en un horitzó de quatre anys." (Joan Romero, EL TEMPS, 12-6-95.)

Lerma, Joan. El ministre d'Administracions Públiques, contràriament a allò que s'ha dit, no se'n va de València per tal d'establir-se políticament a Madrid. Es queda al PSPV —n'és el secretari general—, però ara en qualitat de nou cap del desenvolupament autònom estatal, una peça clau en el procés de converses entre Felipe González i Jordi Pujol que s'obre ara, entès com a procés de desacord entre PSOE i CiU.

Lerma ha tornat a situar-se en la posició prèvia al XXXIII congrés federal, celebrat a Madrid el març de 1994; és a dir, no és explícitament felipista ni guerrista, sinó senzillament

ARXIU

Jurament de Joan Lerma com a nou ministre d'Administracions Públiques. Lerma s'ha situat de nou en la posició anterior al XXXIII congrés federal del PSOE: ni felipista ni guerrista, sinó senzillament equidistant.

Romero

equidistant. Una posició favorable si es té en compte que el conflicte González-Guerra no està resolt. I ha aconseguit, a més, situar-se ja —abans no hi era— públicament en la graella d'eixida per a la substitució de Felipe González. Encara que siga en la segona línia, al costat d'altres 'barons' com Joaquín Leguina, José Bono, Juan Carlos Rodríguez Ibarra o Manuel Chaves, i per darrere de Javier Solana, Juan Alberto Belloch i Josep Borrell. Un lloc privilegiat per assistir als esdeveniments que protagonitzarà el PSOE els pròxims mesos, que obligaran el partit a decidir qui l'encapçalarà en les properes eleccions legislatives i qui n'ocuparà la direcció després del congrés extraordinari posterior a aquests comicis.

Nacionalisme polític. Es tracta d'una component que cal afegir dins de l'esquerra sindical, social, cultural i política. Una component més dins d'una proposta de progrés amb la qual s'ha de confluïr, entesa com un camp de l'esquerra més que no pas com una opció política per si sola. "En el socialisme democràtic no serà la component més fonamental, però tampoc hi serà aliena", segons Joan Romero.

"Obrir-se a la societat." Aquesta frase indica la necessitat de dissenyar formes de treball per a redefinir les polítiques i les formes organitzatives clàssiques dels partits polítics i dels sindicats, que han entrat en la seua etapa final. La seua rigidesa i verticalitat es troba molt allunyada d'una societat flexible, multipolar, porosa i cada cop més horitzontal que reclama tasques de govern/oposició que compten amb la gent. Un article aparegut en la revista nord-americana *Time* l'any 1993 i titulat "La fi de la política" va marcar, en aquest sentit, Joan Romero.

Davant de la pèrdua d'amplis sectors de classes mitjanes, vot urbà i vot jove, el paper fonamental del socialisme estatal és dissenyar una estratègia que, canviant formes i persones, vaja adreçada a recuperar aquests sectors específics per al centre-esquerra.

Renovació. Paraula inventada pel PSOE espanyol en els moments anteriors al XXXIII congrés federal. Es tractava de contraposar el sector renovador, fidel a Felipe González, al sector guerrista, fidel a Alfonso Guerra. Ara bé, parlar de renovació al País Valencià no té res a veure amb tot això, encara que el concepte gira al voltant dels aspectes definitoris del guerrisme —també inexistent com a tal al nostre país.

Joan Romero, vice-secretari general del PSPV. Recentment incorporat a la seua càtedra de la Universitat de València, ha volgut imprimir un nou caràcter a les tasques orgàniques que li corresponen. Fins i tot ha començat a teoritzar sobre la seua absència de les llistes autonòmiques en les passades eleccions, considerant que la condició de parlamentari no és 'sine qua non'.

El fet que el PSPV no haja definit encara aquest concepte i que cap sector del partit l'haja teoritzat té a veure directament amb la figura de Lerma, que ha aplicat el guerrisme com a model organitzatiu des de l'any 1979 fins al Congrés de Xest. Malgrat això, el concepte té unes línies definitòries entre els socialistes valencians. Per als uns es tracta de renovació d'idees en el sentit d'avançar en la socialdemocratització del partit i en el seu escorament cap al centre. És el cas, entre d'altres, de Joan Romero, per a qui la renovació té tres reptes claus: "un, com fer compatible el manteniment de la cohesió social, materialitzat en l'estat del benestar, amb la pròpia viabilitat d'aquest; dos, combatre els intents d'apropiació d'aquesta teoria per part de les opcions conservadores i ser capaços d'acompassar el nostre discurs amb el grau de maduració i d'una societat complexa, una tasca difícil fet i fet que el PSOE fa molts anys que

governa i ha de recuperar la confiança, i tres, no caure en la temptació dels discursos radicals en la forma i inviàbles en el fons des d'un punt de vista de l'acció de govern". Per a uns altres, es tracta d'una renovació difusa, gairebé estètica i de comportament, sense teoria política. Es tracta més d'una forma d'estar en la societat que d'una manera de pensar. Un exemple d'això el tenim en la famosa frase de la diputada autonòmica Begoña Gómez-Marco: "El partit ha de parlar fins i tot amb les perruqueres per a veure què vol la societat". I encara per a uns tercers la renovació fa referència a la renovació de pròpia esquerra, que exigeix renovar l'organització del partit a partir de la idea de Raimon Obiols d'ancorar-se en la història del socialisme no com a llast, sinó com a impuls. És el cas del corrent intern Esquerra Socialista (ES). Segons Vicent Garcés, diputat autonòmic, membre d'ES i vocal en l'executiva del PSPV, la renovació es tracta de "passar d'un partit verticalitzat, endogàmic i clientelar a un partit que practique la democràcia interna i que accepte que el concepte de socialisme modern no és unívoc; es tracta de fer una organització còmoda per als simpatitzants, militants i per a tots els qui vulguen acostar-s'hi".

Romero, Joan. L'ex-conseller d'Educació, vice-president del PSPV i portaveu de l'executiva nacional és la persona en qui Lerma ha dipositat la tasca de renovació del partit des del congrés de Xest fins avui, i des d'ara en endavant. Tot just incorporat a la seua càtedra en la Universitat de València i al seu despatx del carrer Albacete (seu del PSPV), des d'on porta a terme les tasques orgàniques que li corresponen, Romero vol imprimir-los un nou caràcter

Tony Blair. El jove líder del Partit Laborista britànic ha aportat els postulats clàssics de centreesquerra de la socialdemocràcia als laboristes i els ha situat en una posició capdavantera de la renovació a Europa; Joan Romero hi té un dels seus punts de referència a l'hora d'emmarcar la renovació del PSPV.

deslligant-les completament de qualsevol càrrec institucional. Fins i tot, ha començat a teoritzar sobre el tema, justificant la seua absència de les llistes autonòmiques en les passades eleccions: "Jo m'he concebut sempre com un mitjà més, que té per finalitat proporcionar en aquest país un nivell de benestar mitjançant la instrumentalització de polítiques de compensació en el cas de l'educació. crec que se n'ha de fer una lectura positiva en el sentit que per a molts de nosaltres no és condició *sine qua non* ser parlamentaris." (EL TEMPS, 17-4-95.)

Socialdemocràcia europea. A Joan Romero li agrada emmarcar la renovació del PSPV en la renovació de la socialdemocràcia europea, confluïr-hi en el camí de la reflexió i de les propostes. Especialment les fetes pel Partit Laborista britànic, liderat pel jove Tony Blair, qui ha aportat els postulats clàssics de centre-esquerra de la socialdemocràcia als laboristes; també les del Partit Socialdemòcrata Suec i, en menor mesura, el Partit Socialdemòcrata Alemany.

"En l'esquerra s'imposa el llenguatge socialdemòcrata clàssic, per tant, nosaltres no hem de canviar molt el discurs de fons, que fins i tot el tenim plasmat en projectes, en programes i plans. És un discurs clàssic de cohesió social, de compensació de desigualtats, de compensació de desequilibris. És el que crec que s'ha de mantenir, però amb noves formes i amb noves persones. En això sóc particularment obsessiu". (Joan Romero, EL TEMPS, 12-6-95.)

Universitat. La pèrdua de les eleccions per part dels socialistes valencians fa que molts professionals que en els últims anys s'han dedicat a la gestió en l'administració autonòmica, tornen ara a ocupar el lloc que deixaren en la universitat. En determinats cercles se la considera fins i tot l'últim bastió de l'esquerra. Amb tot, hi ha dues opinions sobre el paper de la universitat en la societat; d'un costat, els qui pensen que representa un paper central determinant, i de l'altre, els qui entenen que ha perdut progressivament pes específic pel que fa al lideratge social, que s'ha anat desplaçant a altres centres de poder. Joan Romero és d'aquest últim parer.

Xest. Ciutat de la Foia de Bunyol on se celebrà el 7è congrés del PSPV-PSOE el mes d'abril de 1994. L'anomenat Congrés de Xest va marcar un punt d'inflexió en la història de la direcció política del PSPV, en produir-se la renovació més important dels socialistes valencians des de l'any 1979, quan tingué lloc a València el congrés extraordinari que significà l'accés de Lerma a la secretaria general, tot just un any després de la unitat entre PSPV i PSOE. D'aquesta voluntat renovadora nasqué l'expressió "esperit de Xest".

Joan Marí

"Obrir-se a la societat." Les formes organitzatives clàssiques dels sindicats i dels partits polítics han entrat en la seua etapa final.